

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR ÎN REPUBLICA CEHĂ

Obiectivele învățământului preșcolar

Învățământul preșcolar are drept scop dezvoltarea copilului astfel încât la sfârșitul învățământului preșcolar să fie o personalitate unică și relativ independentă, capabilă să facă față în mod activ și satisfăcător exigențelor vieții cu care se confruntă și care îl așteaptă în viitor.

Dintre obiectivele învățământului preșcolar din Republica Cehă fac parte:

- completarea și sprijinirea educației familiale;
- susținerea dezvoltării personalității copilului;
- susținerea dezvoltării emoționale, mentale și fizice sănătoase a copilului;
- ajutarea copilului să înțeleagă lumea din jur și motivarea acestuia pentru cunoaștere și învățare;
- asimilarea și însușirea regulilor de bază de conduită, a valorilor vieții și relațiilor interumane;
- compensarea dezvoltării inegale a copiilor înainte de intrarea în învățământul primar;
- crearea premiselor necesare pentru continuarea studiilor;
- asigurarea îngrijirii pedagogice speciale copiilor cu nevoi educaționale speciale.

Specificul învățământului preșcolar

- Metodele și formele de funcționare ale învățământului preșcolar sunt adaptate nevoilor copiilor.
- Învățământul preșcolar oferă copiilor un mediu prietenos și stimulator în care se simt mulțumiți și care le permite să se manifeste și să lucreze într-un mod natural copilăros.
- Sunt respectate nevoile și posibilitățile individuale ale fiecărui copil în parte.
- Educația are loc, în principal, prin învățarea experiențială și învățarea prin joc. Scopul acestor metode este de a susține curiozitatea copiilor și nevoia de a descoperi.

Conținutul educațional are la bază 5 domenii educaționale:

- 1. Copilul și corpul său** - dezvoltarea fizică și coordonarea mișcărilor, abilități motorii fine, coordonarea mână-ochi, abilități de autoservire, sănătatea, siguranța.
- 2. Copilul și psihicul său**

- Limba și vorbirea - pronunția, corectitudinea gramaticală a limbajului, înțelegerea, comunicarea, exprimarea.
 - Abilități și funcții cognitive, imaginația, fantezia, operații ale gândirii – percepția, atenția, concentrarea, memoria, creativitatea, ingeniozitatea, fantezia, diferențierea semnelor și simbolurilor grafice, exprimare grafică, orientare spațiotemporală, deprinderi matematice elementare, numere și numerație și operații, rezolvarea problemelor, învățarea.
 - Conceptul de sine, sentimente, voință - încrederea în sine, autorealizarea, autocontrolul, adaptabilitatea, conceptul de sine, sentimentele, voința.
- 3. Copilul și celălalt** - comunicarea cu adulții, comunicarea cu copiii, cooperarea în cadrul activităților, sociabilitatea.
 - 4. Copilul și societatea** - regulile și deprinderile sociale, încadrarea în comunitate, cultura, arta.
 - 5. Copilul și lumea** - cunoașterea, conștientizarea socială, adaptarea la schimbare, atitudinea față de mediul înconjurător.

Organizarea învățământului preșcolar

- Anul școlar începe pe 1.9. și se încheie pe 31.8. a anului calendaristic următor.
- Învățământul preșcolar este organizat pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 2 și 6 ani (un copil de doi ani nu are dreptul legal de admitere la grădiniță).
- Înscrierea în învățământul preșcolar pentru anul școlar următor are loc de la 2.5. până pe 16.5. Data și locul exact sunt stabilite de directorul grădiniței.
- Educația preșcolară este obligatorie de la începutul anului școlar după data când copilul împlinește 5 ani.
- Învățământul preșcolar este obligatoriu pentru cetățenii unui alt stat membru al Uniunii Europene, care au permis de ședere în Republica Cehă pe o durată mai lungă de 90 de zile, precum și pentru străinii care au permis de ședere permanentă sau temporară de peste 90 de zile în Republica Cehă și pentru persoanele participante la procedura de acordare a protecției internaționale. Educația preșcolară nu este obligatorie pentru copiii cu deficiențe mintale profunde.
- Anul obligatoriu al învățământului preșcolar poate fi îndeplinit și în alte moduri. Acestea includ educația individuală, educația în clasa pregătitoare a școlii primare, educația în etapa pregătitoare a școlii primare speciale și educația într-o școală străină de pe teritoriul Republicii Cehe.

- Pe baza recomandării unității de consiliere școlară, directorul grădiniței va asigura copilului cu nevoi educaționale speciale sau cu talent extraordinar educația în conformitate cu un program educațional individual. Programul definește posibilitățile și modalitățile de sprijinire a copilului în domeniile problematice.
- Pentru învățământul preșcolar este obligatoriu Planul-cadru de învățământ, care definește conținutul obligatoriu, amplexarea și condițiile educației. Planul-cadru de învățământ este obligatoriu pentru crearea programei școlare.

Grădinița

- În Republica Cehă, copiii pot frecventa grădinițe de stat sau private.
- Pentru educația copilului la grădiniță părinții plătesc așa-numita taxă de școlarizare. Alimentația copilului la grădiniță este, de asemenea, cu plată. Prin urmare, copilului îi este asigurată la grădiniță mâncare toată ziua, inclusiv regimul de băut. În ultimul an la o grădiniță înființată de stat, regiune, municipalitate sau asociația de municipalități, nu se plătește taxa de școlarizare (numai contribuția de hrană) și anume, pentru o perioadă de maxim 12 luni.
- Într-o grădiniță de stat, numărul maxim de copii dintr-o clasă poate fi de 28, cu care, de regulă, lucrează 2 educatori. În clasă mai poate fi prezent un asistent didactic, un asistent didactic bilingv sau o îngrijitoare.
- Copiii pot fi împărțiți în clase în funcție de vârstă sau indiferent de vârstă.
- Copiii pleacă acasă însoțiți de un adult, după masa de prânz sau după odihna de prânz.
- Absența copilului de la grădiniță trebuie motivată conform regulamentului școlar al grădiniței în cauză.
- Programul zilnic poate fi diferit în fiecare grădiniță în parte, fiind necesară respectarea orei sosirii și a preluării copiilor. În caz de necesitate, părintele va discuta cu conducerea grădiniței și cu educatoarele în mod individual.
- Exemplu de program zilnic:
 - o adunarea copiilor, jocuri liber alese, lucrul individual cu copiii;
 - o cerc comunitar – conversații tematice, zicători, cântece, ghicitori;
 - o exerciții fizice pentru sănătate – jocuri de mișcare, exerciții la aparate de gimnastică, exerciții pentru sănătate, relaxare;
 - o gustarea;

- activități educaționale pe un subiect selectat – artă, muzică, mișcare, muncă, intelectual;
 - petrecerea timpului în grădina grădiniței sau plimbare în jurul grădiniței;
 - masa de prânz;
 - odihna de prânz;
 - gustarea;
 - jocuri liber alese, plecarea copiilor.
- Educația are loc pe baza unor blocuri integrate, conținutul subiectelor selectate fiind oferit copiilor în contexte. Experiențele dobândite sunt pentru copil mai ușor de înțeles și de pus în practică. Subiectele discutate au întotdeauna la bază programa școlară a grădiniței.
 - Activitățile pentru copii pot fi împărțite în activități spontane sau controlate. Prin urmare, unele activități sunt alese de copiii, iar altele sunt influențate direct sau indirect de educator.

Educatori/profesorii pentru nivel preșcolar

- Pentru exercitarea profesiei, educatorul are nevoie de calificare profesională, pe care o va obține prin studierea unui domeniu axat pe pregătirea profesorilor pentru nivel preșcolar.
- Pe parcursul activității pedagogice, personalul didactic are obligația de a-și continua dezvoltarea profesională, prin care își reînnoiește, menține și, îndeosebi, își crește nivelul de calificare.
- Sarcina educatorului este de a iniția activități adecvate, de a pregăti mediul și de a oferi copilului oportunități pentru a cunoaște, gândi și înțelege pe sine însuși și faptele din jurul său.
- Activitatea educatorului se bazează pe diagnosticarea pedagogică, care se caracterizează prin observarea și conștientizarea nevoilor și intereselor individuale ale fiecărui copil în parte, se bazează pe cunoașterea stării actuale a copilului, cunoașterea dezvoltării sale și monitorizarea regulată a progresului său.

Sursă

Ministerul Educației, Tineretului și Sportului din Republica Cehă. *Programa școlară pentru învățământul preșcolar*[online]. Praga: MŠMT, 2018 [cit.11.05.2020]. Disponibil de pe: <http://www.msmt.cz/file/45303/>.

Legea nr. 561/2004 din M.O. privind învățământul preșcolar, primar, general, liceal, postliceal de specialitate și altul (Legea Educației).